

Skeivt at privatisera landsjørðina

Oddagrein

EIN nevnd hevur mælt til at privatisera kongsjørðina ella landsjørðina, sum hendan jørð nú vanliga verður rópt. Landsjørðin er ogn hjá øllum Føroya fólki eins og havið og havbotnurin innan fyri Føroya búskaparliga sjóði. At privatisera hesa almennu ogn er tí ein sera álvarsamur spurningur, ið ikki eigur at verða gjørdur av í eini handavending.

ØLL yta at landbúnaðurin í Føroyum hevur trupul kor og sera tungt við at hvíla í sær sjálvum. Hetta stendst fyrst og fremst av kapping frá útlenskum búnaðarvörum. Men hesari kapping hvørki kunnu ella eiga vit at steðga við politiskum miðlum. Kappingin tryggjar vanliga føroyska brúkararum matvørur til ein um ikki biligan so ein toluligan prís. Fåa bøndur monopol uppá at framleiða okkara matvørur, vita vit, hvat ið hendir við prisunum. Bøndur eiga tí at fáa stuðul á annan hátt við góðum útbúgvingarmøguleikum, lagligari fígging og almennum stuði til framleiðslu og distribútið av teimum matvörum, ið vit ikki kunnu vera fyri uttan. Alt sjálvsagt treytað av, at hetta ikki stríðir móti avtalum við eitt nú ES. Her er jú eitt sjónarmið, ið vit mangan gloyma og tað er, at tá vit keypa føroyskar búnaðarvørur, vita vit sum heild, hvat vit fáa. Hinvegin fara tær innfluttu búnaðarvørurnar um so mong lið og landamr, at vit í roynd og veru ikki vita, hvaðan ein partur av hesum vörum kemur. Sostatt eiga vit at tryggja føroyska landbúnaðinum lív við teirri grundgeving, at hann skal tryggja okkum dygdarmatvørur.

MEN frá hesi stöðu og til at lata bøndurnar kongs/ landsjørðina til ognar, er eitt ómetaliga høgt lop og fyri alt tað eingin trygd fyri, at hetta stig bjargar landbúnaðinum. Umframst hesa innvending halda vit tað eisini vera prinsipielt skeivt at privatisera eina so virðismikla almenna ogn sum kongsjørðina. At at kalla helvtin av jørðini er almenn ogn er ein toluliga góð trygd móti eindaleysari spekulatið. Vit hava sæð, hvussu privatir hava jobbað jarðarprísirnar upp í topp, har móguleikar hava verið fyri tí, hóast almenn jørð í stóran mun hevur verið til taks sum byggigrundir. Hvussu verður stöðan so ikki, tá og um øll jørð í Føroyum verður á privatum hondum?

UPPSKOTIÐ um at privatisera kongsjørðina er sera óheppið. Tað fer at skapa klandur, nú vit mest hava brúk fyri semjum, og tað er prinsipielt óáceptabult í einum nútímans samfelagi, har tað almenna eigur at tryggja síni virði og ikki lata tey av hondum.

Sosialurin

Vit gloyma ikki tey veiku

Tað er ikki á hvørjum degi, at ungi alvi blaðstjórin á Dimmalætting í oddagrein síni skrivur nakað, sum er vert at lesa og enn minni at gera viðmerkingar til, men tað hendir, soleiðis við oddagreinini »Ørvitisætlanir gerast fleiri«, og so sanniliga hevur blaðstjórin rætt. Men hvør er tað, sum setir fram hesar ætlanir, tað verður einki sagt um. Hvør er tað, sum liggur fleiri bátslongdir framman fyri andstöðuna á lótingi. Tað vanliga er, at andstöðan fyri at gera vart við seg, setir uppskot fram, hon einki eigur í, fyri at brúka orð blaðstjórans á Dimmalætting nr. 124 fyri 5. juli 1997.

»Ørvitisætlanir gerast fleiri«. Hetta eru ætlanir, sum fara at kosta milliónir av krónum, og sambært sambandsins fíggjarnævndarformanni, so finnst ikki nakrar krónur at brúka.

Men tað ber til at gjara út og helst við almennum krónum, sum ikki finnst, og, um ætlanirnar blíva veruleiki, aftur skulu krevjast inn av teimum, sum í dag ikki sita við ábyrgd.

Men útjæringin gevur atkvøður og eisini umrøðu.

Tað tykist sum samgongulimir eru innanhýsis ósamdir, men tað eru teir í veruleikanum ikki, tann fyri almenninginum spæla ósemjan, hon avleiðir frá teimum veruligu ætlanunum, sum teir tó eru samdir um, og tað er at troyta landskassan mest móguleiga, og hetta er tað, sum heldur verandi samgongu saman.

Teir veruligu trupulleikar, sum eru í okkara samfelag, verða gloymdir. Í somu oddagrein verður víst til, hvussu javnaðarflokkurin ikki hevur livað upp til tað, hann í veruleikanum stendur fyri, og nakað kann vera um tað, men tað er einki, sum forðar sambandsflok-

inum fyri at gera tær broytingar, soleiðis at bött verður um skeivleikar okkara.

Tit hava leiðsluna bæði á lótingi, í landsstýrinum og í fíggjarnævndini, so her ber ikki til at skaka sær undan. Tá talað í somu grein verður um bankamálið, so er at minnast til, at grannskoðarin hjá gamla Føroya Banka, sum segði frá, at har var alt í lagi, tað var eingin javnaðarmanur, og tað er sami persónur, sum ræður lógmanni til, at vit skulu hava endurgildið tað, sum gildið er fyri bankan. Persónurin, sum hevði ábyrgd av grannskoðanini og nú av tilráðanini frá landsstýrinum, og sum áðrenn keypið segði, at alt stóð væl til, tað var hvørki javnaðar- ella tjóðveldismaður, væl stóð til áðrenn keypið, men hvussu var, tá bankin fór av knórnum?

Tað at blaðstjórin sigur, at javnaðarflokkurin fremur sjálfstýrispolitikk, má vera nakað, sum blaðstjórin droymir um, men kanska tað fer at geva honum »Ár-

sins ulku«.

Tað er rætt, at vit sum samgonga lögdu ognaravgjald fyri at lúka treytirnar frá donsku stjórnini, men tað forðar ikki verandi samgongu at gera broytingar. Tit hava sambært lógmanni vunnið okkum heimastýri aftur, hvat tað so vil siga, hvør vitt tað er heimastýri, ella meira eitt heimabæti, har grasið er etið av rótini.

Tað er rætt, sum blaðstjórin sigur, at ta er ikki gott at blíva gamal her á landi, soleiðis sum víðurskiptini eru í dag. Men tað kann broytest, um sambandsflokkurin veruliga meinar ta, hann skrivar, »útskriva val, vit hava loysnirnar«. Hvar eru tær? Mær kunnugt er einki broytingaruppskot komið frá sambandsflokkinum. Ein oddagrein í Dimmalætting bítir ikki um hesi víðurskipti. Tó so sama oddagrein víðger politiskarlønina, hon er ov stór, so hava tí móguleikan at broyta tað. Tit hava í dag buktina og báðar endarnar, og kanska kundu tit tikið við lónarviðurskiptini,

sum eru framd í sambandi við bygnaðarbroytingarnar, ein lónarbroyting, sum kemur at avlaga okkara samfelag, og gera munin ímillum størri enn hann nakrantíð hevur verið, tað vera tey á ovastu rók og so hini, ein lónarbroyting, sum eisini vil ávirka keypmøguleikan hjá fólki.

Óg hetta vil raka tey lægstlöntu og pensionitar meint.

Ti tað er eisini rætt, at tað er ringt at blíva gamal í Føroyum, og tað verður so ein av uppgávnunum hjá javnaðarflokkinum at gera nakað við. Ikki tí vit sita í andstöðu, men heldur tí, at javnaðarflokkurin er tann einasi flokkur, sum hevur bært fyri okkara eldru og sjúku, og tíðin er komin at fara undir at herða hetta stríðið, og vit fara heldur ikki at gloyma okkara arbeiðsleysu, sum, um tað stóð til sambandsflokkin, ikki høvdu eitt klovið oyra at liva av. Tá ALS var í fíggjarligum trupulleikum 2. apríl 1993 og lótingið skuldi taka stöðu til eina ætlan at bjarga skipanini, var sambandsflokkurin á lótingi einasti flokkur, sum ikki vildi hjálpa teimum arbeiðsleysu.

Áhugin hjá sambandsflokkinum fyri teimum veikaru í okkara samfelag, teimum gamla, sjúku og teimum arbeiðsleysu, hann liggur í einum lítlum hylki. Men stöðan er ein onnur, tá milliónir av skattgjalddarans pengum, hóast tær ikki eru til sambært fíggjarnævndarformanninum, tá gjaldast skal til teir sokallaðu vinnulívsmenn, tá tað er at strika skuld teirra, tá ber til við almennum stuði. Tá er einki ófört, slett ikki hjá sambandsflokkinum.

Sverre Midjord

Lesarabrøv

Svar til grein hjá Ivan Johannesen um »Nólsoyar Páll«

Ætlanin var ikki at skriva meira um hetta mál, men tá sambandsmenn framhaldið blíva við at skriva um málið, fari eg í sambandi við grein hjá Ivan Johannesen at biðja hann svara nøkrum spurningum alment.

1. Hvat skrivligt tilfar fyrild frá Skipasýninum um skipið, áðrenn tað varð keypt?
2. Hvat segði tann tekniska rapportin frá Vaktar- og bjargingartænastuni um skipið?
3. Hvi fekk keyparin ikki loyvi til at siggja klassa-

pappirini, áðrenn skipið varð keypt?

4. Tilmálið til landsstýrið at keypa skipið, hvussu sá tað út?

Eg fari at biðja sambandsflokkin saman við Ivan Johannesen um at prenta hesi skjöl í blaðið, so at almenn-

ingurin kann síggja, hvi sambandsflokkurin er so altráur eftir at skula brúka meiri pening uppá hetta vrakið.

Vinarliga,

John Petersen,
landsstýrismaður